

Positie mensen met een beperking op veel terreinen verslechterd

NPO Radio 1 – Pointer
14 november 2021, 14.00 – 14.30 uur.

Nederland leidt aan het Moeder Theresa-syndroom: we denken dat we de toegankelijkheid voor gehandicapten goed geregeld hebben, maar dat ís helemaal niet zo.
Pointer met Niels Heithuis.

Niels

Goeiemiddag. Onderzoeksjournalistiek van KRO/NCRV: twee derde van de mensen met een beperking vindt dat de Nederlandse maatschappij onvoldoende is toegerust op het laten meedraaien van mensen met een beperking. Dat blijkt uit onderzoek van 'Spot on stories', Vrij Nederland en Pointer.

Nederland ratificeerde in 2016 als één van de laatste landen van Europa het 'VN-verdrag handicap', maar vijf jaar later is er nog nauwelijks beleid, merkte Sander Bartling, toen hij navraag deed.

Leo Wessel

Jas aan, stok mee. Oké, tot zo.

Sander Bartling

Gewoon een simpele boodschap doen, is voor Leo Wessel al een puzzeltocht.

Leo Wessel

Hier oversteken, alleen de container die zo meteen aan gaat komen, zie ik niet staan.

Sander

Maar hoe weet je dan dat die eraan gaat komen?

Leo

Omdat die negen van de tien keer staat.

Sander

En vandaag is het woensdag, een slechte dag om boodschappen te gaan doen.

Leo

Ja, het liefste zou ik hebben. Nu, ik weet niet of hij geleegd is.

Sander

Ja, hij lijkt wel leeg, ja. Hij is leeg.

Leo

Dan zou ik het fijn vinden als de vuilnismannen hem zoveel mogelijk naar achteren zetten, maar dat is mijn ding.

Sander

Zodat de stoeprand vrij blijft, weer.

Leo

Ja, ja want dat is mijn gidslijn, zeg maar.

Sander

Leo leidt al sinds zijn jeugd aan glaucoom. Een beschadiging van de oogzenuwen.

Leo

Ik zie in één oog, zien ik maximaal 1 procent, heb ik zicht. En het andere oog ben ik totaal blind.

Sander

Maar Leo komt nog steeds buiten met zijn blinden geleide stok.

Leo

Ook dus tegen de stoeprand aan.

Sander

Hoewel dat op woensdag, als de vuilcontainers zijn geleegd, moeilijk is om zich te oriënteren.

Leo

Ja, ik ben, als het goed is, de bocht doorgekomen.

Sander

Ja, maar je bent rechtdoor gegaan.

Leo

Ben ik rechtdoor gegaan?

Sander

Ja.

Leo

Ben ik overgestoken?

Sander

Ja, je bent overgestoken, ja.

Leo

Oh, dat was niet de bedoeling. Maar je ben dus nu, of ik ben dus nu door mijn niet concentreren, ben ik de verkeerde weg ingegaan.

Sander

Door het gesprek met mij, eigenlijk.

Man 1

Smalle stoepranden, verspert door container, overhangende bomen. Leo meldt het al jaren bij de gemeente Goeree-Overflakkee waar hij woont.

Leo

Je wordt gewoon niet teruggebeld, niet gemaïld. Als ik ergens een hekel aan heb, is dat het wel.

Sander

Zijn inschatting: driekwart van de gemelde obstakels staat er na drie jaar nog steeds.

Leo

Als hun prioriteit hebben van: ik moet zorgen dat er een rotonde aangelegd word, dan kijken ze niet naar de blinden/slechtzienden op dat moment. Van goh, die mensen moeten daar ook gaan oversteken op die rotonde.

[Muziek]

Niels

Conclusie: blinden en slechtzienden zijn geen prioriteit bij de gemeente.

Als je dan met je scootmobiel of rolstoel langs wil en midden op die stoep staat een container: dat is niet handig!

Otwin van Dijk is burgemeester van de gemeente Oude IJssel.

Otwin

Ook hier was met name dit probleem, wat die blinde meneer aangaf. Dat was hier ook aan de orde.

Niels

Hier in Oude IJssel hebben ze het probleem wel aangepakt. Via diverse oproepen in het lokale krantje. Lieve mensen inwoners van Oude IJsselstreek: zet zet nou je container niet midden op straat, of op de stoep, maar zet hem gewoon aan de rand van de straat, of waar je hem ook neer moet zetten. Zodat blinde mensen, of mensen met een rolstoel er ook langs kunnen gaan. En dat hebben we een paar keer herhaald. Dus, dat is in Oude IJsselstreek nu echt een stuk minder, dit probleem.

[Muziek]

Sander

Otwin van Dijk liep op zijn achttiende een dwarslaesie op. In 2012 werd hij het eerste tweede kamerlid in een rolstoel. Wat volgde was een veel zeggende confrontatie met de nationale politiek.

Otwin

Maar die zaal was me toch slecht toegankelijk. Begon al bij de héle zware deuren die ik niet open kreeg. Vervolgens had je de interruptie microfoon die niet vergenoeg naar beneden gingen. Dus ik

stond eigenlijk naar het plafond te staren, als ik in de microfoon wilde spreken. En dat spreekgestoelte dat we kennen dat kon niet ver genoeg naar beneden. Dus, als ik daarachter zat, dan zag je vooral mijn kruintje. En je hoorde ergens geluid vandaan, maar je kon niet zien dat ik dat was.

Ik vond dat wel heel symbolisch. Dat de plek van ons allemaal uiteindelijk, gewoon, niet inclusief was. Niet goed geregeld voor mensen met een beperking.

Sander

En daar is dan het toverwoord. Inclusiviteit!

In 2016 ratificeerde Nederland het VN-gehandicaptenverdrag. Daarin committeert Nederland zich aan een set van afspraken op het gebied van inclusiviteit en toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Maar dat ging niet van harte. Sterker nog, Nederland ondertekende niet het hele verdrag.

Het zogenaamde facultatieve protocol bijvoorbeeld, werd niet ondertekend. Maar, dat is juist cruciaal, zegt Van Dijk.

Otwin

Ten tijde van de behandeling van het VN-verdrag heb ik ook gepleit voor dat ondertekenen van dat facultatief protocol. Want dat geeft individuele burgers in Nederland ook het recht om bij de VN te klagen van: Nederland doet het gewoon niet goed.

En eigenlijk haalde dat voorstel toen, omdat facultatief protocol wel te ondertekenen, haalde een meerderheid, maar dat is door het kabinet nog niet uitgevoerd, zoveel jaren later. En ik geloof dat inmiddels wel drie of vier keer een motie is ingediend, die door de kamer is aangenomen: doe dat nou eens!

Sander

Maar ook in besluiten en wetgeving laat de nationale overheid het afweten, vindt Van Dijk.

Otwin

Nederland heeft het slechtste bouwbesluit van van Europa, durf ik eigenlijk wel te stellen. Hier kunnen gebouwen gebouwd worden. Openbare gebouwen, die voor mensen met een beperking nauwelijks tot niet toegankelijk zijn.

Dat gaat van wonen tot digitale toegankelijkheid. Daar is geen wetgeving voor. Alleen, dat is gewoon laks, daar ook in.

Sander

Voor de uitvoering van het VN-verdrag zijn voor een groot gedeelte de gemeentes verantwoordelijk. En dat lakse beleid zippelt ook weer door naar de gemeentes. De verschillen in toegankelijkheid tussen de gemeentes zijn enorm, zegt Van Dijk.

Otwin

Je moet ook wel constateren dat er nog steeds gemeenten zijn die het niet doen. En dat is niet goed, natuurlijk.

Sander

Wij merken dat heel bepalend is of gemeenten het gesprek aangaan met ervaringsdeskundigen. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten weet waar het aan schort.

Leonard Geluk (namens Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

De reden waarom bepaalde gemeenten daar onvoldoende aandacht aan besteden is toch vaak: nou wij hebben zoveel op ons bord liggen, zoveel te handhaven aan de gemeentekant.

Sander

Maar voor de voorzitter, Leonard Geluk, is het vooral een centenkwestie.

Leonard

En ook de financiële positie van gemeenten die maakt dat dat gewoon kostbaar is en dat daar minder middelen voor zijn.

Sander

Maar?

Leonard

Uiteindelijk zullen alle gemeenten ook de innerlijke overtuiging moeten hebben, de houding moeten hebben om het anders te doen.

Leo

Zo, even de sleutel pakken. [auto geluid]
Hallo, we zijn weer thuis.

Sander

Ja, was dat nou een beproeving, of is dat een lolletje?

Leo

Eh, ik zie dat altijd als een fijn dat ik dat even kan doen. Maar het vreet wel energie.

Sander

Juist, ik begrijp het.

Niels

Reportage kwam tot stand met steun van het Fonds Bijzondere journalistieke projecten en Anna Deems en Mattijs Smits van onderzoek collectief 'Spot ons stories'.

Ik praat in de studio door met Illya Soffer, directeur van Ieder(in), de koepelorganisatie die de belangen behartigt van mensen met een beperking. Hartelijk welkom.

Ja, horen we hier nu het rijk die de hete aardappel van toegankelijkheid dus doorschuift naar de gemeente? En, dat daar ook weer geen geld en visie aan gekoppeld is?

Illya

Nou, het is zo dat als je kijkt naar het VN-verdrag dan is dat eigenlijk helemaal geen ingewikkeld verdrag. Het is gewoon een mensenrechten verdrag en het zegt eigenlijk niks anders dan dat mensen met een beperking of chronische aandoening, dezelfde rechten hebben als alle andere mensen. En waar krijgen die rechten nou vorm? Ja, daar waar je woont, hoe je leeft, je inkomen je werk, je school, een heleboel dingen die dus moeten worden uitgevoerd in de gemeente. Die zijn dan ook de verantwoordelijkheid van de gemeente.

En wat je wel ziet, is dat de overheid eigenlijk een soort stimuleert en aanjaagt en misschien ook wel de aabare onderwerpen wél op de agenda heeft staan. Fysieke toegankelijkheid, drempels weghalen is een best wel aabaar onderwerp,

Niels

Ja, dat doen ze nog wel?

Illya

Dat doen ze nog wel maar de echte diepere onderwerpen, en dan heb je het over de inkomens achterstand van mensen, arbeid, kunnen deelnemen aan onderwijs, überhaupt een woning die is aangepast. Al die onderwerpen moeten in de gemeente vorm krijgen, maar die hebben wel wet en regelgeving nodig van de staat. En de staat heeft het afgelopen kabinet daar in ieder geval geen prioriteit van gemaakt.

Niels

Nee, maar gemeenten dus ook niet, als ik het zo hoor. Tenminste niet allemaal?

Illya

Nou ja, er zijn 350 gemeenten en als je dan bijvoorbeeld het voorbeeld neemt van dat alle mensen die een hulpmiddel nodig hebben. Bijvoorbeeld: een rolstoel, gewoon moeten kunnen verhuizen, of bijvoorbeeld het recht hebben op een rolstoel die bij hun leven past, dan zien we dat, ook al is er de intentie bij 350 gemeenten: daar gaan we wat aan doen. Dat maar 25 gemeenten zeggen: en daar gaan we dan ook écht werk van maken. En dat duurt al jàren!

Niels

Wij hebben de verantwoordelijk staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid & Welzijn gevraagd om een reactie. Hij geeft te kennen dat er de afgelopen vijf jaar wel degelijk vorderingen zijn gemaakt op het gebied van toegankelijk stemmen, inclusief spelen, het wegnemen van drempels. Je noemde het al. En het breder maken van toegangsdeuren van veel winkels. Maar hij is zich er ook van bewust dat Nederland op veel terreinen nog altijd behoorlijk tekortschiet. Hij zegt: wij werken aan een proces dat een lange adem vergt.

Illya

Ja. Kijk, ik wou bijna de legendarische woorden gebruiken: in een schommel kun je niet wonen. Hè, dus je kan alles.

Niels

Het is leuk om die speelplaats aan te passen, maar dat, dat, ja.

Illya

Ja, dat is, het is natuurlijk hartstikke belangrijk dat kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. Maar, als je die speeltuin nou neemt voor de samenleving. Hoe knullig is het dan dat je wel samen kan spelen, maar ook in aparte busjes naar school gaat. Of je kan alle winkels brede deuren geven, dat is trouwens een verantwoordelijkheid van de winkelier, die 15% clientèle wel ziet zitten. Dus z'n deuren breder maakt. Maar, wat laatst iemand in een rolstoel tegen mij zei: ja, je kan alle drempels weghalen en alle deuren breder maken, maar ik heb geen inkomen om in die winkel iets te kopen. Of, om dat biertje te gaan drinken in die horecagelegenheid.

Niels

Hoe komt het dat we zo achterlopen met beleidvorming voor mensen met een beperking? Dat komt vooral omdat we dénken dat we het al heel goed doen.

NS-klantenservice

Welkom bij NS-klantenservice.

Goedemorgen met Charlotte, wat kan ik voor je doen?

Marijke Smits

Met Marijke Smits uit Best. Goeiemorgen. Ik wil graag dadelijk een treinreis maken en ik wou graag dat je die even boekte voor mij. Nou, ik wil graag om 12.52 uur van Best naar Boxtel.

NS-klantenservice

Boxtel is ook met een rolstoel, maar je kunt er ook zelf uit reiden.

Marijke Smits

Ja, hè? Twaalf vijfenveertig?

NS-klantenservice

Twaalf vijfenveertig. Dat halen we nog.

[Muziek]

Sander

Marijke Smits zit al haar hele volwassen leven in een rolstoel, maar ze is de laatste om daarover te klagen. Marijke gaat vandaag met de trein van Best naar Boxtel. Ze ziet haar beperking als een gegeven.

Marijke

Of, je gaat er onderdoor en je stapt eruit. Of, je kijkt wat je wel kunt. En dat is interessant. Dan is er een heleboel mogelijk.

Sander

Maar, om volledig mee te kunnen doen, heb je ook volledige toegankelijkheid nodig. En, die is er niet in Nederland.

Marijke

Alles kost heel veel moeite, tijd, energie, geld en geduld.

Want het is altijd via de achterommetjes en de achterafjes en belletjes en kan ik, mag ik en zal ik enzovoort. En dat is wat onnodig veel tijd en energie van iemand kost. Waardoor je je ook vaak apart voelt, anders voelt. En je wilt dat anders niet. Het heeft zelfs overeenkomsten met de emancipatiestrijd van andere groepen. Daar zie je duidelijk die overeenkomst. Het is een emancipatiestrijd waarin je voor vol wordt aangezien. En dus moet je ook voor vol bejegend worden.

Sander

Hmm, hmm.

Marijke

En dus heb je ook de voorzieningen nodig.

Sander

Ja.

[Muziek]

Sander

Er is iets heel raars in dit land. Marijke is niet de enige die ervaart dat Nederland beperkt toegankelijk is voor mensen met een handicap. Ook burgemeester met een dwarslaesie Otwin van Dijk weet dat.

Otwin

Als het reguliere openbaar vervoer niet goed toegankelijk is en ik zou je afvragen wat moeten we daaraan doen? Dan zeggen ze, nou, dan maak je dat toegankelijk. In Nederland worden bussen gemaakt die in New York rijden en dat zijn toegankelijke bussen. Maar, wij kopen dan gewoon niet-toegankelijke bussen.

Maar wat we dan doen, is dat we dan achter dat niet-toegankelijke vervoer aangepaste busjes laten rijden. Dus, we hebben eigenlijk een optocht van, zeg, mensen zónder beperking in het reguliere openbare vervoer en aangepaste busjes die d'r achteraan rijden. Dat is niet echt inclusief. Want, je komt elkaar daardoor ook niet tegen in de bus. Je zit in aparte vervoersstromen. Maar het is ook nog eens heel duur.

Sander

“Wij zorgen vóór u, maar niet mét u”, zegt Otwin van Dijk. En we denken dat we het goed geregeld hebben, voor mensen met een beperking. Maar dat ís helemaal niet zo.

Otwin

Nederland is een land, wat ik weleens zeg, dat leidt aan een collectief ‘Moeder Theresa-complex’. We zorgen graag, heel heel graag voor mensen. Maar we doen dat het liefst in aparte busjes en aparte scholen en aparte woonvoorzieningen in aparte, als het maar apart kan.

Sander

Waar komt dat Moeder Theresa-complex vandaan?

Otwin

Wij hebben dat toch eigenlijk zo goed geregeld in Nederland? Totdat je gaat uitleggen, dat dat eigenlijk helemaal niet zo is. Dus, misschien is ook wel mijn oproep aan mensen. Volgens mij kent iedereen wel iemand die een beperking heeft. Je oom, je broertje, je familielid of wat dan ook. Ga daar nou eens mee op stap. En bedenk dan ook: is dit nou eigenlijk wat wij willen in dit land? Volgens mij toch niet?

[Trein-geluid]

Sander

Jezus, wat een gedoe man.

Ik ga op stap met Marijke Smits en ik gebruik haar reserve rolstoel. Ik vind wel dat ik hier zo even stop, want ik moet hier echt dood moe van. En dat is inderdaad niet gemakkelijk.

Marijke

Sander, heb je een mondkapje?

Sander

Ja, als het goed is wel.

Oh, shit. Moet ik inchecken. Ook dat nog. Even op de rem. Hier hè?

Marijke

Ja.

Sander

En ik ben erdoor.

Man 1

Als we ingecheckt zijn, gaan we met de lift naar het perron. Maar, ehm... waar is de lift?

Sander

Ik heb geen idee. Maar dan zouden we een andere uitgang moeten hebben. Want hier is alleen een hele lange trap.

Man 1

Marijke heeft de NS gebeld om assistentie bij het instappen van de trein. Omdat dit een station zonder personeel is.

Marijke

Dus dan moet uit een naburige gemeente een taxi komen, en dat taxibedrijf krijgt voor die assistentieverlening uiteraard betaald, en ze hadden niemand vrij op dit moment.

Man 1

Maar, dat zou geen probleem moeten zijn, want deze trein is een flirt trein en die heeft een automatisch uitschuifbaar treeplankje, om het pad tussen het perron en de trein te overbruggen.

Marijke

Dit is hem niet, dit is hem niet, hier is het.

[Perron-geluiden]

Stap je even uit, meneer? Dan krijgen we het treeplankje eruit. Het is niet helemaal aansluitend, wel?

Man 1

Het is tien centimeter hoogteverschil minimaal.

Marijke

Ik zou dit alleen eng vinden.

Man 1

Het is gelukt om de trein in te komen. Maar, vraag niet hoe.

Stations-omroepster

Het volgende station is Boxtel, station Boxtel.

Sander

Oké, we moeten er alweer uit.

Marijke

Ja, we moeten er weer uit.

Welke kant? Die kant, of die kant?

Sander

Die kant!

José Smits

Wat je ziet is dat de armoede is toegenomen onder mensen met een beperking. En dat er geen beleid is ontwikkeld om mensen uit de instellingen te halen, en dat het onderwijs eerder de situatie verergert, dan verbeterd is.

Man 1

Dit is José Smits. Eén van de auteurs van de schaduwrapportage over de uitvoering van het VN-verdrag handicap. Die schaduwrapportage beschrijft hoe mensen met een beperking zélf de toegankelijkheid van de Nederlandse samenleving ervaren. En de conclusies stemmen somber.

José

Dit constateerde dat het in het onderwijs niet goed gaat, dat het met de werkgelegenheid niet goed gaat.

Man 1

De situatie voor mensen met een beperking is in Nederland de afgelopen vijf jaar op veel gebieden verslechterd. Neem de toegankelijkheid van openbare faciliteiten.

José

Mensen worden daarin gehinderd, we hebben in de schaduwrapportage ook kunnen zien in de statistieken dat veel mensen zeggen dat ze niet zomaar uit kunnen gaan. Bijvoorbeeld je kan het toilet niet op. En dus is het niet zo handig om veel biertjes te gaan drinken.

Man 1

Pointer deed zelf ook onderzoek. Samen met 'Spot on stories'. We vroegen meer dan 200 mensen met een beperking hoe zij de toegankelijkheid en inclusiviteit in Nederland ervaren. Daaruit kwam eenzelfde beeld naar voren. Twee derde van de respondenten vindt dat de samenleving onvoldoende is toegerust op mensen met een beperking. Meer dan de helft van de respondenten vindt het openbaar vervoer niet toegankelijk genoeg. Verder krijgt in ons onderzoek de Nederlandse horeca van meer dan de helft van de respondenten een onvoldoende.

[Muziek]

Sander

We gaan eens kijken of Boxtel er klaar voor is.

Marijke

Laten we dat eens gaan doen, Sander.

Sander

Let's go!

Bij Tommy's Lunch. Met Marijke Smits testen we het gehandicapten toilet. Die is speciaal voor?

Man 2

Geen probleem.

Marijke

Wow, kijk!

Sander

Je bent heel verbaasd?

Marijke

Nou ja, zo gewoon is het ook weer niet. Dat weette jij toch ook, denk ik? Maar jullie wel. Kei goed!

Man 2

Hoezo bij jullie wel?

Sander

Oh, je moet een beetje gastvrij zijn, voor de mensen toch?

Man 2

Hoeveel mensen denken er gewoon niet aan?

Sander

Dat klopt. En jullie wel?

Man 2

Ja, tuurlijk.

Marijke

Laten we eens kijken. Dit is nog niet veel belovend.

Man 2

Nee, wat is hier, wat mis je dan?

Marijke

Alles. Ik moet je teleurstellen.

Sander

Oh.

Marijke

Er klopt geen ene fluit van. Geen ene fluit van. Nee, kijk. Je hebt geen 1 meter 50 draaicirkel. Die heb je nodig, die heb je niet. De spiegel praten we ook niet over. De wastafel kun je niet onder. Dus ja, het is jammer. De bedoeling is goed, maar de rest.

Sander

Dat wordt hem niet. Dat wordt verbouwen, hè?

Man 2

Ja, daar ziet het naar uit. Ja, ja.

[Muziek]

Man 1

En dit maken mensen dus vaker mee. Ontoegankelijke publieke voorzieningen.

Sander

Bedankt, hè?

Man 2

Tot ziens.

Man 1

Dat is in het buitenland wel anders, weet José.

José

In Spanje, zag ik goede voorbeelden van toiletten op campings. Ik heb datzelfde gezien in Frankrijk.

Man 1

We worden links en rechts ingehaald door landen om ons heen.

José

Duitsland zie je dat je aan de autowegen overal met je rolstoel naar het toilet kunt.

Man 1

Ook op het gebied van persoonlijke voorzieningen, zegt Smits. Want toen zij net in een rolstoel terecht kwam, in de jaren '70, waren de voorzieningen veel beter dan nu.

José

Al binnen een jaar kreeg ik een aangepast Dafje. Je kreeg benzinekosten kilometergeld en je kreeg verwarmingskosten, omdat mijn been heel koud wordt, dat je huis wat warmer is. En huishoudelijke hulp was ook heel vanzelfsprekend.

Eigenlijk is bijna alles geschrapt. En dat is het trieste. Heel geleidelijk is het gemakkelijk afgepakt van een groep die niet gezamenlijk op het Malieveld staat. Zó stillekes! En dan zeg ik altijd: mijn handicap is niet op het dak gezet, die is hetzelfde gebleven.

Sander

Ja.

Man 1

Faciliteiten voor mensen met een beperking zijn in de loop der jaren afgebroken. En uit de schaduwrapportage van het VN-handicapverdrag blijkt ook dat het inkomen van mensen met een beperking afneemt.

José

Als je een beperking hebt, moet je ook een beroep doen op de WLZ, Wet langdurige zorg. Of op de WMO. Daar moet je een eigen bijdrage voor betalen.

Man 1

Zegt José Smits, die de schaduwrapportage schreef.

José

Je hebt ook altijd extra ziektekosten. Dus, je moet je eigen risico betalen. En daarnaast heb je ook nog hulpmiddelen nodig, vaak. Die je niet altijd helemaal vergoed krijgt. Dat betekent allemaal extra uitgaven. Dus, als je kijkt naar het besteedbaar inkomen, zie je dat mensen minder hulp krijgen, meer eigen bijdrage moeten betalen. En dus minder overhouden.

Man 1

Uit het onderzoek van Pointer en 'Spot on stories' blijkt dat 79% van de respondenten zich belemmert voelt in hun werk, of hun zoektocht naar werk.

José

Er is gericht beleid om te zorgen dat ook mensen met een ernstige beperking in een beschutte baan kunnen komen. Tegelijkertijd zie je dat mensen met een beperking op de gewone arbeidsmarkt meer worden uitgestoten, of minder kans maken.

Man 1

Daar wreekt zich weer het niet inclusieve Nederlandse beleid.

José

Dus, je kunt dan vreselijk je best doen. Maar de resultaten kunnen wel verslechteren.

[Muziek]

Niels Vrind

Is er wel plek voor mij? Daar komt het eigenlijk op neer. Dat is kwetsend.

Man 1

Niels Vrind zit in een rolstoel vanwege Osteogenesis imperfecta. De broze botten ziekte. Hij vraagt zich hardop af, of er wel plek voor hem is in de samenleving. Vrind kwam als afgestudeerd psycholoog niet aan de bak.

Niels Vrind

Ik zit in een uitkering, ik heb een Wajong-uitkering. En voor mij betekent dat, dat als ik meer verdien dan uit mijn hoofd even, 290,00 euro per maand bruto, ik er netto op achteruit ga.

Ik ben nu gestart als zzp'er. Ik coach mensen met een chronische ziekte en ik ben medisch psycholoog.

Man 1

Is er wel plek voor Niels Vrind op de arbeidsmarkt?

Niels Vrind

Dus, ik zou best met mijn opleiding gewoon een betaalde baan moeten kunnen vinden. Maar werkgevers die willen mij niet.

Man 1

Is er wel plek voor Niels in de openbare ruimte?

Niels Vrind

Als ik 's avonds uitga en ik kijk hoeveel mensen ik in een rolstoel tegenkom, dat is zeer weinig.

Man 1

Is er wel plek voor Niels tussen andere, gewone mensen?

Niels Vrind

Ja, er is plek voor mij. Ik ga die plek vinden en ik ga hem creëren, als die er niet is. En anderzijds frustrereert het en doet het verdriet en zorgt het voor terugtrekken en je eenzaam voelen en, ja, zij kunnen ander werk, ze kunnen sporten, ze kunnen, weet ik veel, alles wat ze doen, kunnen ze bijna mogelijk maken en ik kan dat niet. En ook dan ervaar ik mijzelf weleens tot een last, ondanks dat zij zeggen dat dat niet zo is.

Man 1

Is er wel plek voor Niels in de samenleving?

Niels

Ik loop daarin vast. En, nou ja, dat is, ik noem het eigenlijk, ik noem het arbeidsvlak, noem het met hulpmiddelen. Nou, dat kan rondom wonen zijn, dat kan rondom vervoer zijn, je bent tot last.

[Muziek]

Man 1

Niels remedie is eigenlijk heel simpel. Geef iedereen een plek.

Niels Vrind

Ik denk dat het heel waardevol is, als mensen met een beperking meer zichtbaar zijn. Ik denk dat we daar moeten beginnen. En als die zichtbaarheid van ons vergroot wordt, in het dagelijkse leven, op straat, in de maatschappij, in de kroeg, op tv, in de politiek, overal. Overal gewoon, dat we overal vertegenwoordigd zijn, om het maar zo te zeggen. Dat mensen ook gaan ontdekken, gaan leren, gaan ervaren, dát je met een beperking ook volwaardig kunt deelnemen. En, dat daar dus helemaal geen medelijden of iets voor nodig is.

Niels

Ja, Illya Soffer, van Ieder(in). "Er is geen plek voor mij", zegt deze man Niels Vrind. Is dat, is dat iets dat jullie herkennen, natuurlijk? Dat mensen zich er niet bij voelen horen.

Illya,

Ja, ja, dat is ontzettend verdrietig om te horen. Dat mensen, net als jij en ik, gewoon onderdeel zijn van Nederland, zich structureel achtergesteld en buitengesloten voelen. En niet alleen eens voelen, ook letterlijk en figuurlijk, elke dag de worsteling ervaren, de strijd hebben, om goeie voorzieningen, om toegankelijkheid, om ondersteuning te krijgen. En nou is het ook nog eens zo, dat als Niels het voor zichzelf wel goed regelt. Dat wij het in Nederland zo georganiseerd hebben, dat niet alle Nielsen vervolgens het goed geregeld krijgen. Maar dat iedereen voor zich weer bezwaar moet hebben, in beroep moet, naar de rechter moet. Over het algemeen gelijk krijgt en daarmee creëer je natuurlijk ook precies wat ook in de reportage zit. Dat mensen met een beperking niet zichtbaar zijn, geen overlast veroorzaken. Maar daardoor ook niet een factor worden, waar politiek rekening mee gehouden wordt. Dat gebeurt pas weer, als ergens een ontzettend zielig, sneu verhaal in de media verschijnt en dan een politicus denkt: oh, wat zielig.

Dus, mensen met een beperking worden nooit gewoon onderdeel van de samenleving. Of, ze zijn heel zielig, of het zijn enorme helden omdat zij het wel voor elkaar krijgen. Terwijl, laten we wel zijn, er zijn 2 miljoen mensen in Nederland met een serieuze functiebeperking. Als daarvan het

deel mensen dat bijvoorbeeld zou willen werken. Wat ongeveer 1 miljoen mensen een groot deel daarvan wil werken. Die staan nu aan de kant. Kunnen we ons helemaal niet permitteren.

Maar, we regelen het niet zo dat zij kunnen meedoen. Sterker nog! 70% Van het minimum inkomen heeft de kamer van gezegd: dat vinden we goed voor deze mensen. Goed genoeg. Dus, je zegt niet tegen hen: je bent helemaal gelijk. Nee, je bent minder. Je bent 70% van het minimum inkomen.

Niels

Maar nu klinkt het een beetje alsof er helemaal niets goed gaat. Is dat dan een correct beeld?

Illya

Nou, wat gelukkig heel goed gaat,

Niels

Ten opzichte van enkele tientallen jaren geleden.

Illya

Ten opzichte van jaren geleden is dat met name dat onderwerp fysieke toegankelijkheid. De toegankelijkheid van winkels, van de openbare ruimte, van de evenementen, van cultuur, van musea, dat gaat écht een stuk beter. En, mensen vinden het ook niet meer zo'n rot onderwerp. Dus, gelukkig gaat het

Niels

Maar de busjes achter elkaar aan rijden. Dus voor de mensen die kunnen lopen, zal ik maar even zeggen, en daar achteraan een speciaal busje voor mensen die in een rolstoel zitten, dat tekent natuurlijk wel het beeld.

Illya

Dat tekent het beeld. En wat je vooral ziet, is dat wat je nodig hebt, om je rapportcijfer voor het leven voldoende te geven. En we weten dat kinderen met een beperking hun leven een onvoldoende geven. Niet vanwege hun beperking, maar vanwege het gebrek aan kans op een plek in de samenleving. En dat rapportcijfer, dat moet omhoog en dat heeft politieke urgentie en prioriteit nodig. En daar gaan we voor.

Niels

Dank u wel dat u hier was. Directeur Illya Soffer van Ieder(in) en meer hierover in een uitgebreid artikel in het novemnummer van Vrij Nederland.

[Muziek]